

El Pi Jove / El Pi de les Tres Branques jove

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Castellar del Riu.
Emplaçament: Vers el costat sud del Pla de Campllong, als peus de la Baga de Campllong.

Coordenades:

Latitud: 42.10927
Longitud: 1.77912
UTM Est (X): 399062
UTM Nord (Y): 4662630

Classificació

Número de fitxa: 08050 - 125
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia: Espècimen botànic
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Decret 214/1987 i Ordre MAH/228/2005, de 2 de maig.
Número inventari: Número d' identificació 28.11.02
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat: Privada
Titular: 08049A0040001600000H

Fitxes associades:

[Camí de Berga a Castellar del Riu](#)

[Aplec del Pi de les Tres Branques](#)

[Espai Natural Serra de Queralt](#)

[Xarxa Natura 2000: Serres de Queralt i Els Tossals-Aigua d'Ora](#)

Descripció

El Pi de les Tres Branques Jove, és denominat popularment el Pi Jove. És un exemplar de l'espècie "Pinus sylvestris o Pinus nigra", les mesures del quan són 19 m d'alçada, 2,95 metres de volt del canó (a 1,3 metres de terrar), i un diàmetre de capçada de 13,2x12 metres. (Dades del registre d'arbres i arbredes monumentals de Catalunya-Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient). El pi està situat al Pla de Campllong, vers el costat sud, enmig de la zona boscosa en un indret que fa un ampli planell obert; quedant emplaçat a uns 200 metres de distància del Pi de les Tres Branques vell. El Pi està catalogat per la Generalitat de Catalunya com a arbre monumental, DOGC- Ordre del 20 d'octubre de 1987.

En el llibre que Ramon Felipó dedica al Pi de les Tres Branques i a Mn. Cinto Verdaguer dedica un apartat a l'aclariment de l'espècie a la qual pertany el pi, ja que en el catàleg d'arbres monumentals de la Generalitat de Catalunya, figura referenciat amb dos noms científics: Pinus sylvestris i Pinus nigra. Segons consta "Observant el Pi Jove, podem afirmar que per les seves característiques botàniques es correspon a un pi roig (Pinus sylvestris), ja que disposa d'un tronc alt i recte, fulles de color d'un verd grisenc que amiden entre 4 i 6 cm de llargada i pinyes petites de 3 a 5 cm, mats, poc simètriques i agudes, amb esquames prominents, però no recorbadades. L'escorça d'aquesta espècie és de color rogenc que es posa de manifest principalment a la part superior del tronc. A causa del color de l'escorça, aquest pi s'anomena popularment pi roig. Es troba principalment entre 1300 i 1400 metres d'altitud, tot i que en alguns indrets puja fins a 1700 metres" (dades de M. Carme Baceló i Martí, del Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona a FELIPÓ:2003.135-136).

El Pi Jove ha esdevingut també un dels símbols del catalanisme actual, entorn al qual es celebra anualment la trobada al pi amb actes diversos, junt amb els actes que es realitzen al pi vell.

Observacions:

El pi està situat al Pla de Campllong, indret creuat pel camí de Berga a Sant Llorenç dels Piteus, camí ramader i ral que ha estat lloc de pas i de trànsit natural de la zona del Berguedà cap a la Vall de Lord, i també per connectar amb el camí ramader que passant per Capolat connecta amb l'Espunyola i que ha estat emprat històricament per la transhumància dels ramats cap a la zona de Peguera i altres indrets del Prepirineu.

Història

La història i les notícies documentals del Pi Jove consten generalment referenciades en relació amb el Pi de les Tres Branques vell. Així, en la primera notícia literària referida al Pi de les Tres Branques, el vell, que data del 1810 arran d'una excursió del Baró de Malda al Pi (publicada en el cèlebre "Calaix de Sastre"), consta ja que es coneixia el Pi Jove.

Si la creació del mite del Pi de les Tres Branques Vell es considera obra de Mn. Cinto Verdaguer a partir dels versos "Lo Pi de les Tres Branques" publicats l'any 1888; la del Pi Jove s'atribueix al polític i poeta Ventura Gassol en l'aplec del 1921. En aquella trobada, per iniciativa de Gassol es va fer part de la festa al peu del Pi Jove. (FELIPÓ:2003:109) Amb la recuperació dels aplecs o trobades al pi a partir de l'any 1980, la celebració es van continuar realitzant al voltant del Pi vell. Alguns joves independentistes amb ànim de

recuperar la iniciativa de Ventura Gassol van iniciar actes al voltant del Pi Jove, esdevenint ja avui indret de celebració de gran part dels actes que es realitzen durant la trobada. Actualment, l'aplec es celebra el tercer diumenge de juliol.

Bibliografia

- AMAT I DE CORTADA, R. d'. [BARÓ DE MALDÀ] (1996): Calaix de sastre, edició a cura de Ramon Boixareu, Barcelona.
 - FELIPÓ, R. (2003): Mossèn Cinto i el Pi de les Tres Branques. Edicions El Mèdol, Tarragona.
 - SANJUAN, A. (2010): Patrimoni històric de Castellar del Riu. La Patumaire Edicions, Berga.
 - SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
 - TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona.
 - VINYETA, R. (1985): Els arbres monumentals de Catalunya. Torelló.
 - VV.AA.(1981) "Gran geografia Comarcal de Catalunya", vol. 2, El Berguedà, Barcelona.
 - VV.AA. (1994:65-68). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
 - Mapa i guia excursionista Rasos de Peguera-Serra d'Ensija. Col·lecció E-25, Pirineu i Prepirineu. Editorial Alpina, edició 2004-2005.
 - Pla d'Espais d'Interès Natural. Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient. Edició a cura de la Direcció General de Patrimoni Natural, 1996 (1ª ed.).
- www.castellardelriu.cat
- www.gencat.cat/mediamb/pn/arbres/carbre01.htm
- www.festes.org/articles.php?id=673

